

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A katonai szolgálati idő.

Irta: K. Nagy Sándor, illetőtáblaí bíró.

„Emlékezzünk régiekről!” — mondja egy régi magyar ének.

Én azt hiszem, hogy aki többet is akar tudni, mint amire a szolgálati szabályok kötelezik: figyelembe veszi azokat, amiket a szolgálati időről el akarok mondani most, amikor „annyi balszerecsencse közt” oly sok viszály után megszületett az új véderőtörvény, mely a katonai szolgálati időt a régiektől eltérőleg állapítja meg.

Az állandó hadsereg a mi hazánkban nem is olyan nagyon régi: még csak két év múlva lesz 200 éves. Igaz, hogy Mátyás király már kísérletet tett volt ennek felállítására, de a törvényben csak III. Károly uralkodása alatt mondatott ki: „Mután csupán bandériális seregekkel és nemesi felkeléssel az országot elegendőleg megvédeni nem lehet: állandó rendes katonaságot kell tartani.” (1714: VIII. t.-cz.)

Már itt meg kell említeni, hogy a katonáskodás, vagyis a védkötelezettség nem volt általános, hanem az állandó hadsereget a jobbágyok fiaiból egészítették ki toborzás és pénzenfogadás által s csak ha nem telt ki ily módon a létszám: akkor vetették ki a hiányt a vármegyékre.

És ez így tartott 1714-től 1868-ig, amikor végre kimondta a törvény, hogy „a védelmi kötelezettség általános és minden védképes állampolgár által személyesen teljesítendő.” (1868: XL. t.-cz. 1. §.)

A katonai szolgálati időnek érdekes története van.

A XVI-ik század folytonos háborúskodásai között kétféle szolgálati időről emlékezik meg a törvény: hónapos és éves szolgálati időről.

A hónapszámra fogadott katonák zsoldjukat mindenkör a hónap elején kapták s a hónap elteltével eltávozhattak a szolgálatból, kivéve, hogyha arra az új hónapra eső zsoldot elfogadták, amikor kötelesek voltak ott maradni az új hónapra is. Ha pedig a katonafogadó elbocsátani nem akarta őket, a zsoldos a kapitányhoz fordult s a kapitány a zsoldba fogadó vagyonából nyolcz napra kielégítette a zsoldost s elbocsátotta. (1552: X. t.-cz.) Tehát nyolcz nap volt a zsoldos felmondási ideje.

Az évi fizetésre felfogadott katonák felmondási ideje egy hónap volt. Tartoztak ugyanis annak az évnek be-

végződése előtt, amelynél tovább szolgálni nem akartak legalább egy hónappal felmondani, — de hadjárat idején vagy vár-ostrom esetében ennek bevégzéseig eltávozniok nem volt szabad engedelem nélkül. (1552: XI., XII. t.-cz.)

Az 1602-ik évi hadjárat folytatására hat hónapra ajánlotta meg az országgyűlés a katonákat. (1602: I. VI. t.-cz.)

Mikor aztán a rendes hadsereg felállított, ennek első idejében a katonai szolgálati idő éveiről a törvényben nyomokat nem találni. Voltak örökös katonák, voltak, akik félszázadon át vagy, annál tovább is szolgáltak. Így a „szegedi fenyítő-házban” 1801-ben volt egy olyan ör alkalmazva, aki 50, egy másik, aki 56 évet töltött előbb a katonaságnál.

A XIX-ik század legelején sem találjuk törvénybe foglalva a katonai szolgálati idő éveit, de hogy legalább is 20 év volt a szolgálati idő, kitűnik abból, hogy az 1807: I. t.-cz. bizonyos kedvezményeket sorol fel azokra a katonákra nézve, akik 20 évi szolgálat után a katonaságtól elbocsátottak.

Azt azonban már a törvény mondta ki, hogy a katonai szolgálati idő 1830-ban 10 év volt. (1830: VII. t.-cz.) Ezen azonban ismét változás történt, amennyiben 1840-ben megajánlott 38,000 ujonczra vonatkozólag a törvény kikötötte, hogy ezeknek egy része 12 évig, a másik része 10 évig szolgáljon. (1840: II. t.-cz.)

Az 1867-ik évi országgyűlés kimondta, hogy a kiállítandó njonczok hat évig tartoznak katonai kötelezettség alatt fegyverben szolgálni. (1867: IX. t.-cz. 1. §.)

Végre aztán 1868-ban kimondta a törvény, hogy a tényleges katonai szolgálat a közös hadseregnél három év, a honvédségnél két év. (1868: XL. t.-cz.)

Ez az állapot megmaradt egészen mostanáig, amikor az új véderőtörvény (1912: XXX. t.-cz.) a szolgálati időről másként rendelkezett.

Az új véderőtörvény szerint: a rendes szolgálati kötelezettség tart:

a közös hadseregben: a) általában 2 évig a tényleges szolgálatban és 10 évig a tartalékban; b) a lovasságnál és lovagló tüzérségnél, továbbá c) a 2 évi tényleges szolgálati idővel szervezett alakulásoknál a költségvetésileg megállapított altiszti állománynak megfelelő számú legénységre nézve — mely számba az emez alakulásoknál tényleges szolgálatukat önként tovább folytató al-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár úvólról ne képes olcsón linom és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-
léje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedőli, gordonka, ezimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb. míg Reményi legújabb képes
írjegyzéket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58.
Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

tisztek, valamint a 3 évi tényleges szolgálati kötelezettséggel önként belépettek beszámítandók — 3 évig a tényleges szolgálatban és 7 évig a tartalékban, a póttartalékba beosztottakra 12 évig;

a hadi tengerésznél; 4 évig a tényleges szolgálatban és 5 évig a tartalékban s 3 évig a tengervédben (1912:XXX. t.-cz. 8. §.);

a honvédségnél: a) általában 2 évig a tényleges szolgálatban és 10 évig a tartalékban; b) a lovasságnál és a lovaglő tüzérségnél, — valamint c) a 2 évi tényleges szolgálati idővel szervezett alakulatoknál a költségvetésszerű megállapított altiszti állománynak megfelelő számú legénységre nézve, — mely számba az emez alakulatoknál tényleges szolgálatukat önként tovább folytató altisztek, valamint az ugyanezeknél a 3 évi tényleges szolgálati kötelezettséggel önként belépettek beszámítandók — 3 évig a tényleges szolgálatban és 7 évig a póttartalékban, — d) a póttartalékba beosztottakra nézve 12 évig. (1912:XXXI. t.-cz. 3. §.)

Nézzük most már futólag, hogy kik azok, akik a 2 évi tényleges szolgálat kitöltése után a 3-ik évre nem kötelezhetők, bacsak mulasztást nem követnek el.

Harmadik tényleges szolgálati évre nem kötelezhetők azok, akik önkéntes belépésük napján, illetőleg legkésőbb annak az évnek október elsején, amelyben életöknek 21-ik évét betöltik:

a) valamely középiskolának (gimnázium, reálskola, polgári iskola) 6 osztályát, vagy pedig

b) valamely állami vagy nyilvánossági joggal felruházott nem állami oly iskolát, amely az ipari, művészeti, a műszaki, a kereskedői, földmívelési vagy erdészeti, a bányászati vagy kohászati szakra befejezett szakképzettséget nyújt — sikerrel elvégezték.

A 2 évi tényleges szolgálatra vonatkozó eme igényt legkésőbb az önkéntes belépés, vagy a mindenkor előállás alkalmával kell bejelenteni. Aki ezt a bejelentést elmulasztja és mulasztását igazolni nem képes, igényét elveszti.

Ebből viszont az következik, hogy az itt felsorolt képesítéssel bírókon kívül levők — feltéve, hogy az egy évi tényleges szolgálat kedvezménye ötöt meg nem illeti — a szükséghez képest a harmadik tényleges szolgálati évre is visszatarthatók.

Az egyévi önkéntességre pedig jogosítva van az, aki legkésőbb annak az évnek október elsején, amelyre besoroztatott, valamely főgimnáziumot, főreálskolát vagy ezekkel egyenlő értékű művészeti, műszaki, ipari, kereskedelmi, tengerészeti, földmívelési vagy erdészeti középfokú tanintézetet sikerrel elvégzett vagy érettségi vizsgálatot tett, — vagy pedig a középiskola 6 osztályát, vagy középfokú tanintézetnek, tanítóképző-intézetnek 2 első folyamát elvégezték s ezen kívül egy e czélra szervezett bizottság előtt vizsgát tettek. — végül az elemi és polgári iskolák, a gyengeelméjűek és gondozás

nélkül hagyott gyermekek nevelőintézetének tanerői s a tanítóképző-intézetek végzett növendékei.

Mindezen képesítéseket azonban igazolni kell.

Ezek a nevezetesebb dolgok a katonai szolgálai idő tekintetében.

Különös testvéri szeretet.

Irta: Máthé Miklós törzsrőmester.

Unalmas egybanguságban töltötte napjait özvegy T.-né alberti János. Csalódottnak érezte magát az emberekben, sőt a tulajdon gyermekeiben is. Ez okból teljesen visszahúzódott a társas élettől s 13-ik évében levő fogadott fián kívül alig érintkezett mással. Csak igen ritkán látogalta meg egyetlen gyermeke: hajadon leánya is. Mert csak a hajthatatlan, köszívű anyát látta benne, aki még gyermeke boldogságát is kész feláldozni oktalan szeszélyének.

Ez a leány ugyanis, már eladó sorban lévén, megismerkedett egy vasuti alkalmazottal, aki még csak a próbaidejét szolgálta. A fiatalok, a beteges anya tudta nélkül, gyakran találkoztak s a gyakori találkozásnak, mint az már rendszeren történni szokott, szerelmi viszony lett a következménye.

Az anya előtt mindaddig, míg a legényt a vasutnál nem véglegesítették, gondosan titkolták a viszonyt, mert sejtették mind a ketten, hogy a jobb módú anya, aki — többszöri kijelentése szerint — csak vagyonos férfinak fogja odaadni a leányát, a még bizonytalan jövőjű vasuti alkalmazottal való házassághoz semmiképpen sem adná beleegyezését.

Később azonban, mikor a legényt már véglegesítették állásában, maga a leány is hirtelen kedvesét, hogy kérőül lépjen fel. Sőt, hogy az utat előre egyengesse, mint másoktól hallott hírt, ismétlen szóba hozta az anyja előtt, hogy egy fiatal vasutas, akit már neki be is mutattak, érdeklődik iránta s úgy hallotta, hogy legközelebb megkéri a kezét.

Az anya nem ismerte ugyan a legényt és szolgálata utáni jövedelmét, de amint a leánya szavaiból kivette, még nagyon szerény állású volt ahhoz, hogy az ő igényeinek megfeleljen. Ez okból kijelentette a leánya előtt, hogy ezt a házasságot nem látná szívesen.

A két fiatal mindezek dacára reménykedett, hogy ha a leány, mint kérő jelentkezik és az anyával megismertetik addigi viszonyukat és tudtára adják, hogy egymás nélkül nem élhetnek, mégis sikerülhet majd annak beleegyezését megnyerni összeköttetésükhöz.

A leány ennél fogva egy előre megbeszélte napon meg-

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. Rákóczi tüzérségi felhalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközölköznek. Arjegyék minden hangszerről külön küldeték. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

A magyar királyi operaház átalakítása. — Dolgozó munkások az operaház tetején.

jelent az özvegnél és a helyzetnek megfelelő szerénységgel előadta szándékát és az özvegy kérdéseire azt is, hogy milyen alkalmazásban és mily összegű évi jövedelme van.

T.-né azonban kereken kijelentette, hogy a leányt nem adja hozzá; fiatal még és várhat vagyonosabb kérő után is.

Hiábavaló volt azután a legény további kérése — régebben tartó viszonyuk ismertetése és a leány siránkozása, az anya hajthatatlan maradt, nem engedett, sőt, hogy a többször emlegetett viszonyt egyszerűsággal korra véget szakítsa, a legényt egyenesen kiutasította házából, leányának pedig megtiltotta, hogy azzal a további összeköttetést fenntartsa, gondolván, hogy miután a legény a fővárosban lakik és szolgálati elfoglaltsága másfelé köti le, a leány majd csak elfelejt.

E reményében azonban csalódott a kőszívű anya, mert leánya a figyelmeztetést semmibe sem vette s pár napig még kérlelte az anyját a házassághoz való beleegyezésre nézve, de mikor látta, hogy az csakugyan nem fog engedni; sőt midőn ama kijelentésére, hogy inkább kész a szülői háztól megválni, csak hogy a legényé lehessen, azt felelte, hogy kifelé nyitva előtte az ajtó, de többé vissza nem fogadja, a leány összeszedte minden holmiját s minden további búcsuzkodás nélkül otthagya az anyját, feljött a városba és elszegődött cselédnek.

Később azután annyira enyhült a viszony az anya és leánya között, hogy utóbbi néha-néha haza látogatott, de anyjának a házasságkötéshez való beleegyezését semmiképp nem tudta megnyerni.

Mult év telén az anya betegkedni kezdett s hosszabb ideig ki sem ment a házból. Leánya ez idő alatti ismételten meglátogatta, de tartósabban ekkor sem maradt otthon soha.

Így adta elő az anya a közte és leánya közti egyenetlenkedést Horváth Mihály őrmester irsai őrsparancsnoknak, mikor mult évi január hó 25-én panaszt tett nála, hogy betegsége ideje alatt valamikor, de legalább is két héten belül, 2000 K készpénze és 546 K értékű ékszerei — aranyóra lánczsal és gyűrűk — ismeretlen időben és ismeretlen tettes által elloptattak.

Horváth őrmester a körülményeket mérlegelve, bizonyosra vette, hogy ez a lopás csakugyan megtörtént, a pénzt és értéktárgyakat csakis a leány vihette el. Ennélfogva — indítványra üldözendő büncselekmény lehetőségét látván fennforogni — felemlítette ebbeli gyanuját panaszosnő előtt és megkérdezte, hogy kívánja-e az eljárást leánya ellen, mert csak írásbeli nyilatkozat alapján járhat el ebben az ügyben.

Panaszosnő, habár kifejezetten nem is, de szintén leányát gyanúsította a lopással s mert ez okból újból

rendkívül megharagudott rá, minden további gondolkodás nélkül aláírt a nyilatkozatot; de megjegyezte, hogy gyanuja van a leány szeretője ellen is, mert legnagyobb valószínűség szerint az lehetett a cselekmény értelmi szerzője.

Horváth őrmester megnyugtatta az özvegyet, hogy mindenben rendesen el fognak járni s azután egyik csendőrijével szolgálatba indulván, nyomozás alá vette az ügyet, de először is az eljárásnál informáltatta magát, hogy panaszosnőnek lehetett-e annyi pénze és értéktárgya, mert azt is lehetségesnek tartotta, hogy csak bosszúból való feljelentés esete forog fenn.

Itt azonban megnyugtató értesülést kapott.

Ekkor aztán a helyszínen győződött meg arról, hogy módjában lehetett-e gyanúsítani leányt a pénz- és értéktárgyakhoz észrevétlenül hozzáférnie. S minthogy a megállapított körülmények arra mutattak, hogy ez semmi nehézségbe nem ütközött, amennyiben az elloptottnak jelzett dolgok a panaszosnő által betegsége alatt is használt hálószobától a konyha által elválasztott másik szobában egy szekrényben voltak elhelyezve, a szoba és a szekrény kulcsai pedig rendesen a panaszosnő ágya melletti szekrényben voltak, ahonnan azokat, mivel a beteg nő nappal is gyakran aludt, de ha a fal felé fordulva ébren volt is, elvehette és visszatehette a leány anélkül, hogy anyja észrevehette volna, a lopás megtörténte és annak a leány által való elkövetése annál valószínűbbnek látszott, mert nemcsak panaszosnő, hanem szomszédai is azt állították, hogy még betegsége alatt sem járt he az özvegy házához a leányán kívül senki más.

Még csak a fogadott gyerek jöhött volna számításba. De erre nézve panaszosnő határozottan azt állította, hogy a hiányzó tárgyakhoz hozzá nem juthatott, azok hollétét nem tudta, a kulcsokat pedig sohasem bízta rá, mert ha kellett is valamit hozatni, mindannyiszor a magánál tartott tárczájából adott neki pénzt.

Horváth őrmester mindezek dacára kikérdezte a gyereket. De ez so magára nem vállalta a lopás elkövetését és a leányt is mentegette. Emellett azonban folyton azt emlegette, hogy más lophatta el a jelzett dolgokat, de hogy ki lehetett az a más, annak megnevezésével ötlöt-batolt.

Viselkedése ennélfogva igen gyanús volt és szinte kiérzethető volt a szavaiból, hogy tud a lopásról. Végre is, hosszas faggatás után, azzal állott elő, hogy a leány szeretője járt ott előző vasárnap délután s a kulcsokat, midőn anyja aludt, az vitette ki ő vele. Azt azonban, hogy vitt-e valamit el a szobából, ő nem látta, mert míg benn volt, ő a konyhából figyelte, hogy nem ébred-e fel az anyja.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Elfogadjunk hat lefelé takarékpénztári könyvecskére, 1 Oly lakbérletérték után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötelese mellett helyeznek el Intézetünkél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2 Oly takarékbetét után, melyből a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleggel nyújtunk értékpapírokra, sorajgyeekre, vidéki Intézetek részvényeire. Személyi kölcsönökkel folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézetvények és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

A magyar királyi operaház átalakítása. — Zeneszerzők szobrai az oromzaton.

A gyerek eme előadásának valódiságát nem tarthatták épen lehetetlennek, mert mint később kiderült, jól ismerte a legényt, akinek a leánytól többször üzenetet vitt, míg Albertin voltak s mivel a vasutas amúgy is gyanuba volt véve, a járőr feljött a fővárosba s felkereste és kikérdezte úgy őt, mint a leányt és házkutatást is tartott lakásukon.

Rendkívüli meglepetés volt mind a kettőre a csendőri eljárás, de tagadták mind a kettő, hogy a lopásban részüik volna, vagy arról bármit is tudnának. És nem is talált náluk a járőr a lopottnak jelzett dolgokból semmit.

A leány ugyan beismerte, hogy néhányszor járt otthon anyja betegsége alatt, de tagadta, hogy még csak eszébe is lett volna annak az említett módon való megkárosítása. Ártatlannak tartotta e részben kedvesét is, mert — mint mondá — sohse volt köztük ilyenről szó, habár jól tudták, hogy anyja nagyobb összegű készpénzt szokott otthon tartogatni.

A férfinak még ennél is könnyebb volt a helyzete. Főnökével és szolgálati előírásával minden kétséget kizáró módon bebizonyította, hogy a gyerek által bemondott napon a fővárostól távol szolgálatban állott, így semmikép sem lehetett Irsán. És alibit igazolt annak a két beti időnek minden napjára is, amelyet panaszosnő a pénz és értéktárgyak ellopása idejéül hozzátételezőleg megjelölt.

S mind a kettő oly meggyőzően tudtak érvelni állításuk valódisága mellett, hogy a járőrt teljesen meggyőzték ártatlanságukról. A járőr ennél fogva visszament Irsára és mivel a gyerek a fentieknek vele való közlése után is megmaradt előbbeni állítása mellett, más gyanúkat pedig ellene eddig nem találtak, Horváth őrmester felkérte panaszosnőt, hogy mielőtt más irányban nyomoznának ez ügyben, engedje átkutatni lakását, mert neki erős a gyanúja, hogy akár más által való rábeszélés folytán, akár saját kezdeményezéséből, de a gyerek lophatta el a keresett dolgokat s talán még a háznál feltalálhatók lesznek.

Panaszosnő ugyan kétségbe vonja ezt, sőt azt is, hogy leányával és annak szeretőjével szemben elég erőlyesen léptek volna fel, de mint mondá, csupán azért, hogy meggyőzhesse az őrmestert gyanúja alaptalanságáról, bár megengedi lakása és mellékhelyiségei átkutatását.

Azon a szobán kezdték a kutatást, amelyből a pénz és értéktárgyak állítólag ellopottak. Szétszedtek, felforgattak s kimozdították a helyéből minden megmozdítható tárgyat. Az ágyaknál és szekrényeknél nem volt semmi eredmény, de amint a divánt kimozdították a helyéről, egy tompa koppanás hallatszott s az őrmester felvette a faltövért, a diván támlánya mellől odaesett pénz és értéktárgyakat. Egy kis vászonzacskóban volt teljes összegben a papírpénz és az ékszerek hiány nélkül.

Panaszosnő meglepetésében alig tudott szóhoz jutni, hol a fiút, hol a járőrt nézte, egyre csak jezsuzmáriázott és csapkodta össze a kezét; a fiú pedig, aki szintén benn volt a szobában, halálra ijedt s elkezdett hangozni sírni.

Nem is kellett kérdezni, önként beismerte, hogy ő vette ki a pénzt és ékszereket a szekrényből, még pedig azzal az igen jó szándékkal, hogy ha a leány, akit nagyon szeretett és a vasutas házasságot kötnek, odaadja nekik. A diván mögé pedig azért rejtette el, mert onnan idegen el nem vehette volna és mert úgy hitte,

hogyha a csendőrök keresni is fogják, csak másutt keressék, de náluk nem. A vasutasra csupán azért fogta rá, hogy ott járt, mert félelmében nem tudott mást hirtelen kitalálni, magáról pedig mindenáron el akarta háritani a gyanút.

Az asszony az egyik pillanatban örült, a másik pillanatban haragudott és elzavarással fenyegette fogadott fiát, végre is megnyugodott abban, hogy bizonyára meg gondolatlan gyerekésszel nem tudta mit cselekedett és megbocsátott neki. Sőt Isten újmatatásának tekintvén az esetet, megbocsátott leányának is és kijelentette, hogy annak a vasúttal szándékolt házasságához is beleegyezését adja.

Szóval: a kezdetben tragédiának látszó esemény a végén valóságos vigjátékká nőtte ki magát, amelynek főszerepét a gyerek egészen jól játszotta végig. Nem károsodott senki s a szerelmeseik is egymásé lettek.

A dolog illetén fordulata után természetesen további törvényes eljárásról szó sem lehetett, a járőr tehát, az asszony hálálkodásai és bocsánatkérései között, távozott.

*

Tanulság ebből pedig az, hogy olyan bűnesetek nyomozásánál, amelynél már az előzetes megállapítások arra mutatnak, hogy csakis házböliek gyanúsíthatók annak elkövetésével, még a serdületlen koru gyerekeket is figyelembe kell venni a nyomozó csendőrnek; mert a gyerek mások által is könnyen befolyásolható. Sőt egy némelyiknek magának is hajlama van a lopásra.

Számtalanszor előfordult már az, hogy idegenek vagy belső házi cselédek kerültek gyanuba és szenvedtek gyanu alatt rövidebb-hosszabb ideig a gyerekek hasonló meg gondolatlan esinyjei miatt. Az ilyen eseteknél tehát fölöttébb ajánlatos az óvatosság s a gyerekek viselkedésének és rendszeren zavaros bementésainak alapos megfigyelése és helyes mérlegelése.

A világ legnagyobb városai.

A legutolsó népszámlálás adatai szerint harmincz olyan város van Európában, a melynek a lakossága meghaladja a félmilliót.

A városok élén természetesen még mindig London áll hétmillió kétszázötvenkétezer emberrel, (1911-iki népszámlálás.) míg a környéken négy millió ötszáz ezer ember lakik. Érdekes, hogy ennek a modern Babilonnak a centrumában, hogy úgy mondjuk, a szívében, a Cityben mindössze huszoneg ezer ember lakik. Tudni kell azonban, hogy a Cityben csaknem kizárólag üzletek és bankok vannak, a melyekben a világ pénzforgalmának igen tekintélyes részét bonyolítják le napon-

Ha fáj a feje ⁷ ne tévoldozzék, hanem használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást eltávolítja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Beretvás-pastillát

Betonkeverő munkások a tetőn.

A magyar királyi operaház átalakítása. — A vasbeton vázának szerelése.

kint. Azért a dicsőségért, hogy Európa második legnagyobb városává fejlődjék, Berlin és Páris vetélkednek egymással. Magukat a városokat tekintve, Párisnak több lakossága van (1911-ben: kétmillió nyolczszáznyolczvanezer); mint Berlinnek (1912-ben: ketmilliónyolczvanezer); ez utóbbi azonban azért kapcsolt magához Charlottenburgon kívül még vagy tíz népes külvárost, hogy mint „Nagy Berlin” három millió és nyolczszáz-ezer főnyi lakossal a kontinens legnagyobb városa legyen. A fallal körülcírt Páris külvárosai nem oly népesek, s így Páris elővárosainal együtt is mindössze három millió és háromszáz-ezer lakót tud felmutatni. Hogy mennyire csak a külvárosainak köszönheti Berlin a nagyságát, azt eléggé bizonyítja az is, hogy Charlottenburgnak 320 ezer, Neuköllnnek 250 ezer, Schönbergnek 180 ezer, s még négynek van 50 ezer lakosa. Ezzel szemben Páris külvárosai közül mindössze háromban (St-Denis, Levallois-Peret és Boulogne sur Seine) laknak 50 ezren.

Európa negyedik legnagyobb városa Bécs kétmillió hatvanötezer emberrel. Utána következnek a milliós orosz városok Szt.-Pétervár egymillió kilencszáz-ezer és Moszkva egymillió hatszáz-ezer főnyi közönséggel. A hetedik helyen áll Hamburg egymillió százötvenezer emberrel, ebbe azonban be van számítva Altona lakossága is. Valamivel kevesebben vannak Konstantinápolyban, a melynek lakossága 943 ezret, az ázsiai részekkel együtt pedig egy millió és százezret tesz ki.

Nagyon közel állnak az egy milliós városhoz Magyarország és orosz Lengyelország fővárosai, a melyek az utóbbi évtizedekben hihetetlen nagy fejlődésen mentek keresztül Budapesthez 1910-ben 880 ezer, Varsóhoz pedig 856 ezer lélek tartozott. A többi városokra nevezve a sorrend a következő: Glasgow: 784,000, — Liverpool: 747,000, — Nápoly: 723,000, — Manchester 714,000, — Brüsszel: 629,000, — München: 615,000, — Lipcse: 604,000, — Milánó és Madrid: 600,000, — Kopenhága: 588,000, — Barcelona: 587,000, — Amsterdam: 574,000, — Dresda: 558,000, — Marseille: 551,000, — Róma: 540,000, — Boroszló és Köln: 226,000, — Lyon 524,000 és végül Prága: 514,000 emberrel.

Más világrészek közül csak Amerika tud még pontos statisztikai adatokat szolgáltatni. Az új világban mindössze tíz város van, a mely millió lakossággal bír. Ezek: New-york: 4.767,000, — Chicago: 2.185,000, Philadelphia: 1.549,000, — Buenos-Ayres: 1.400,000, Rio de Janeiro: 900,000, — St.-Louiá: 687,000, — Boston: 671,000, — Cleveland 561,000, — Baltimora: 558,000 és Pittsburg 534,800 főnyi lakossággal.

Ázsia legnagyobb városa Tokio, a hol 2.186,000 ember lakik. Egyenlő nagyok Kalkutta és Osaka 1,230,000 emberrel. Kerek egymillió lakosa van a kínai Hjangtan és Hsingannak, úgyzintén az indiai Bombaynak. Ezt követik Kanton: 900,000, Hankan 826,000 Tientsin 800 és a régente túllecsült Peking 693,000, (1910. népszámlálás) majd Shanghai és Bankok 650,000, Futschon, 624,000, Tesinking 600,000, Madras 520,000, Tesancson, Sontesou és az indiai Haidarabad 500-500 ezer emberrel.

Ausztráliának csak két nagy városa van: Sidney 606,000 és Melbourne 562,000 lakossal, — míg Afrikában az egyetlen Caironak van 680,000 lakosa.

A világ aranytermése.

A nemesfémek, nevezetesen az arany termelésének gyors növekedése az utolsó negyedszázad egyik legjelentő-

sebb gazdasági jelensége. Eme rendkívüli gyarapodásu időszak előtt az évi aranybányászat sohasem multa felül a 800 milliófrankot, még a XIX-ik század dereka sem, a mely kor pedig az ausztráliai és kaliforniai legfényesebb idők szaka volt. Az évi termésmennyiség lassan csökkent, mintegy évi 500 millió frankig 1882-ben és ezt a mennyiséget alig haladta felül 1887-ig. Ettől kezdve a szaporodás megdőbent. 1895-ben elérte az egy milliárd, 1906-ban a kétmilliárd, 1908-ban kétmilliárd és 300.000.000. Ez időszertint a növekedés lassúbb ütemü. Az 1909. év csak 60 millióval termet többet az előzőnél, 1910-ben a csökkenés csak négy millió. Ha eltekintünk a delafrikai háború esztendejétől, a mely az aranybányák stagnációját vonta maga után, ez az első év, hogy ilyesmit állapíthatunk meg, 1882, azaz 30 év óta. Közel fekszik az a kérdés, vajjon nem lépünk-e az aranytermelés stagnációjának, vagy esésének korszakába, a mely az 1857-től 1887-ig terjedő időt jellemezte?

Az 1911. évi termelés értéke két milliárd 422 millió frank volna, szemben az 1910-dik évi 2358 és az 1909. évi 2362 millióval. Jellemző, hogy Transvaal az egyedüli nagy termelő, a mely baladást mutat. Különböznajd nem mindenütt csökkenés észlelhető.

Telhet Afrika, azaz Transvaal és jelesen ennek Witwatersrand kerülete az, a mely az aranyprodukeciónak 1911-ben való növekedését előidézte. Az afrikai termelés 1886-ban egyáltalán nem létezett. 1898 óta elérte a 3,900,000 unceziát, túlbaldva úgy Ausztráliáét, mint pedig az amerikai Unióét. Az 1899-iki háború alatt majdnem teljesen szünetelt a produkeció és csak 1904-ben érte el és baladta túl az afrikai összes termelés az 1899-ben bányászott mennyiséget 4,163,000 unceziával és 1905 volt az az esztendő, a melyben Transvaal elfoglalta az első helyet az aranytermelő országok sorában. A többi afrikai aranyvidék csak szerényen fejlődött. Rhodocsia a legjobbak közé tartozik a transvaali kerületek, Witwatersrandtól eltekintve, igen szeszélyes eredményeket mutatnak, Madagaskar nem kevésbé.

Az Egyesült Államok bányái, a melyek mindjárt Transvaal után következnek aranytermelés dolgában, 1909-ig szabályosan fejlődtek. — 1883-ban az aranytermelés 1,450,000 unceziával a minimumra süllyedt alá. A hatalmas Koloradoi telepek fellelése felszöktette 3,830,000 unceziára 1900-ban. 1909-ben elérte maximumát 4,822,000 unceziával. Ma a legfontosabb aranyállamok: Kalifornia, Kolorado, Nevada, Alaska, Délakota, Utab, Montana, Arizona, valamennyi sziklahegység vidéke.

Ausztráliában feltűnő az aranytermelés apadása. Transvaal előretörése előtt ez a földrész versenyzett az Egyesült Államokkal a legtöbb aranyat termő államok elsőbbségeért. De a múlt század derekán elért főnyorszak után mind erősebb banyatlás következik. 1886-ban az aranytermés 1,258,000 unceziára süllyed. Majd újabb emelkedés áll be, a mely 1903-ban kulminál 4,318,000 unceziás maximummal. Ezután újabb visszaesés következik, a mely ma is tart, 1911-ben az össztermelés 2,902,000 uncezia. Általában elmondható, hogy az ausztráliai aranyerek mindinkább vékonyodnak és az aranybeli gazdaság hovatovább végleg kilátszik merülni.

A nagy aranytermelők negyediké, Oroszország, az utolsó években szép eredményeket mutat fel. 1911-ben 1,644,000 unceziát bányásztak. Oroszországnak nagyon sok rejtett aranya van még és a czári birodalomnak a jövőre is legszebb aranytermelési reményei lehetnek. Figyelmet érdemel végül még két ország fejlődése: Kanada és Mexikóé.

KÉPEINKHEZ.

Az Operaház átalakítása.

Közel harmincz esztendeje már, hogy a m. kir. Operaház használatban van. Ez idő alatt az idő vasfoga igen sokat rongált az építményen, de a színházépítési technika is oly nagy fejlődésen ment át és a közönségnek a tökéletes zenei előadásokkal szemben folyton fokozódó igényei is olyan követelményeket támasztottak már, amelyeket ez az épület a mai formájában sikeresen szolgálni, kielégíteni nem tudott.

A nyári szünet alatt tehát javítás, tatarozás alá vették az Operaházat, de ezzel kapcsolatosan a tetőt is teljesen átépítik és a belső helyiségben is több fontos átalakításokat eszközölnek.

Az Operaház átalakító munkálatai közül különösen érdekes a tetőzetet tartó gerendaerdő teljes kiküszöbölése és vasbetonnal való kicserölése. Ezzel nemcsak azt érik el, hogy a tűzveszélyességi szempontból eddig is tűrhetetlen gerendaerdőtől megszabadítják a színházat, hanem meg lesz a gyakorlati haszna is, hogy körülbelül 12 000 köbméter olyan felszabadított területet kapnak a jelmez- és kelléktár számára, aminek eddig a komplikált szerkezetű gerendahálózat miatt épen semmi hasznát se lehetett venni.

Átalakítják ezenfelül rubatárrá azt a nagy tágas folyosót, amely a nagy előcsarnok és a nézőtér között a földszinten vonul el. Itt kibővítik a zenészek helyét, az ügyvezető orkestrert is, amelyben különösen a nagy zenekart igénylő operák előadásakor egymás helyénhátán szorongtak a zenészek.

Változtatások történnek még a színház színpadi és nézőtéri csoportjaiban is, amelyek egyenesen fokozni fogják azokat a szépségeket, amelyekben eddig a közönség különböző okok miatt nem gyönyörködhetett eléggé.

A jelen számunkban bemutatott képeken is látható szorgoskodás tehát mind a nagyközönség érdekében történik, hogy egyrészt a praktikus és kényelmi szempontok kielégítést nyerjenek, másrészt, hogy a lelkiismeretes gondtal vezetett javítás és átalakítás után, teljesen megújodva, megszépülve állítsák a nagyközönség elé ez egyébként is műomlékszámba vehető színházat.

HIREK.

Csendőrök megtámadtatása. Riger Mihály volóczi (Bereg megye) őrsbeli csendőrt, 1912 augusztus 20-án este féltíz órakor, szolgálaton kívül, Buczai László ottani lakos megtámadta s egy kövel fejénütötte; Riger csendőr támadója ellen kardot használt s azt jobb kezén magyágtá. Mindkettő sérülés könnyű, nyolcz napon belül gyógyuló. — Az abaujtonamegyei Szin községben Dicsbázi Pál ottani lakos Mayer István szini őrsbeli csendőrt támadta meg 1912 augusztus 18-án,

este kilencz órakor s egy késsel életveszélyesen megsebesítette. A támadó elfogatott s a bíróságnak átadott. — A nyitramegyei Jabláncz község fogdájában 12 kőborezigány férfi állott 1912 augusztus 15-én őrizet alatt, kiknek őrizetére Kiss Zsigmond, az érsekújvári őrsről Jablánczra vezényelt csendőr vezényeltetett ki. Esti féltizenegy óra tájban Kiss csendőr arra lett figyelmessé, hogy az udvaron valaki a fogoly cigányokkal beszélget, mire az udvarra lépve, a fogdák ablaka alatt a mőtétségben egy férfi homályos körvonala láttá, akit onnan eltávolítandó, feléje ment. Az udvaron levő férfi — Sztójka János kőborezigány — a csendőrré vetette magát s vele dulakodni kezdett, mire a jelenvolt polgári örök a csendőr segítségére sietve, a cigányt elfogták s a fogdába zárták. Kiss csendőr a kezén jelentéktelenül megsérült.

Egy veszélyes gonosztevő agyonlövétése. Balogh Imre, Zemplén megye niszakaréli őrsbeli csendőr 1912 augusztus 20-án szolgálat közben, Luka községben, a rablógylkossággal gyanúsított Balogh András, sárospataki illetőségű kőborezigány, veszélyes gonosztevővel szemben, amidőn az elfogatását megghiusítandó, menekülni akart, forgópisztolyt használt. A cigány — kinek Drotek Sándor nevű társa elmenekült — augusztus 21-én meghalt. Az elmenekült Drotek után széleskörű nyomozás folyik.

Gyilkosság. Turják Joszim, Torontál megyei nagymargittai lakosra, ki augusztus 16-ára menő éjjelen a község határában lovait legeltette, ulvás közben eddig ismeretlen tettes közvetlen közelből vadászfegyverrel, mely nyulseréttel és apró vasdarabokkal volt töltve, egy lövést tett, mely lövés azonnali halált idézett elő. A tettes vagy tettesek kézrekerítésére, Szücs János l. bánlaki járásörmester vezénylete alatt 12 csendőr összpontosított.

Kérem. A martonvásári őrs (Fejér megye) felhívja Nagy Andrius IV. számú és Radics Joachim V. számú csendőrkerületbeli próbacsendőröket, kik július 5-től 11-ig a martonvásári őrsre voltak vezényelve, hogy egy reájuk nézve is fontos okból ezimüket ezen őrsparancsnoksággal mielőbb közöljék.

KÜLÖNFÉLÉK.

A leggyorsabb vasuti vonatok. Európa leggyorsabb vasutai tudvalevően Angliában járnak, a hol van olyan vonal, melyen a vasut óránként 97 kilométer sebességgel jár: London és Liverpool között. A kontinensen a leggyorsabb vonat a páris—erquelines-i (Köln felé menő) vonat, mely a franczia területen levő 210 kilométernyi utat 2 óra 31 percz alatt teszi meg, óránként tehát 95:3 kilométer sebességgel halad. Utána Németország következik, a hol a München és Nürnberg közötti 190 kilométer hosszú úton 2 óra 15 másodpercz alatt robog végig a vasut, óránként tehát 88:5 kilométert tesz meg. Németország után a sorban Belgium következik, a hol Brüsszel és Osztende között 1 óra 35 percz alatt fut meg a vonat 126 kilométert, óránkénti sebessége tehát

79·5 kilométer. Ötödik helyütt van Magyarország, a budapest—marbeggi 232 kilométer hosszú út ugyanis 3 óra 22 perc alatt tehetjük meg a M. Á. V. kocsiján, a mi óránkénti 68·8 kilométernek felel meg. Utánunk következik Olaszország róma—nápolyi vonata, mely 219 kilométert kerék 4 óra alatt fut meg, óránként tehát 62·2 kilométert; azután Ausztria és Oroszország, az előbbiben Bécs és Salzburg között 314 kilométert 5 óra 06 perc alatt, az utóbbiban pedig Pétervár és Varsó között 1115 kilométert 18 óra 05 perc alatt tesz meg a leggyorsabb vonat, az óránkénti átlagos sebesség tehát itt is, ott is 61·5 kilométer. Svédországban Stokholm és Malmö között (távolság 618 kilométer, idő 10 óra 43 perc) óránként 57·7, Svájcban pedig Zürich és Basél között (88 kilométer, 1 óra 37 perc) 54·2 kilométer óránkénti sebességgel halad a leggyorsabb vonat. A között statisztikában, melyben a balkáni államok nincsenek benne, a leghátul csammog Spanyolország, a hol Madrid és Lisszabon közötti 663 kilométer távolság megtételére 14 óra 18 percznyi időre van szükség a leggyorsabb vasutnak, tehát óránként 46·3 kilométert fut csak be.

Különös vasút. Japánországban, mely pedig a modern fejlődés útján óriás lépésekkel halad, a régi kezdetleges idők emlékét őrzi egy kis vasutvonal, mely bizonyára a világ legkülönösebb vasútja. Odavara és Adánia között közlekedik ez a sajátágos járómű, melynek sine mind-össze hatvan centiméter, magassága pedig csak akkora, hogy középtermetűnél nagyobb ember nem tud a kocsijában egyenesen állani. A vonatot nem lokomotív húzza, hanem — embererő. Mikor elérkezik az indulás ideje, több japán napszámos nyakára ölti a szijat és vonszolja görnyedt háttal a néhány kocsit. Legnehezebb természetesen az indítás, a mikor a vonat elé fogott embereknek majd az inuk szakad meg. Mikor aztán lendületbe jött a kicsi vonat, a fáradt vontatók a gördülő kocsik tetejére ugrálnak föl pihenni. Az utat ilyenformán számtalanszor megszakítják a vasut csigalassúsággal balad és éri el ezélját. A japán kormány azonban már lépéseket tett, hogy a barbár vontatást megszüntesse és az elbagyatott területre is gőzvasutat járasson.

Drága színházi jegyek. Sokszor hangzik nálunk is a panasza a színházi belépődíjak drágasága ellen, de azonnal megnyugszunk, nehelyt az angol, de különösen amerikai színházak belyárának nagyságáról olvassunk. Londonban például, a Covent Gardenben a páholy ára hatvazáz és nyolcvazáz korona között váltakozik, a mi pedig jóval alatta marad az óceánon túli helyaráknak, melyek szenzációs előadás alkalmával páholyonként gyakran tízezer koronára is felrúgnak. A páholy bérlőjének, a ki Newyorkban bérltetéhez nyilvános árverés útján jut, kártérítésre van ugyan joga arra az esetre, ha a színház tűz vagy te mészeti csapás folytán nem tarthat előadást, ennek ellenében azonban jókora adót is fizet a színház tulajdonosának, a mennyiben a tízenhét hélig tartó színházi szezon idejére a páholy bérlteté tizezrezer korona. A bérlők nagyraázo nem néz meg minden előadást, hanem páholyát arra az időre, mikor nem megy színházba, albérletbe adja. Beszélnek egy milliósról, a ki ezzel a rendszerrel kitűnő haszonra tett szert. Egy télen ugyanis családi gyászra miatt nem jelenhetett meg a színházban, a hol akkor annyira kapósak voltak a páholyok, hogy a milliómos az albérlet útján háromezázötvenezer koronát keresett. Az elmondottakból kitetszik, mennyire jó üzletet csinál Newyorkban

a hivatásos jegykereskedő, a ki a jegyet oleve megveszi s aztán úgy adja el, a hogy neki tetszik.

Az idomított állatok viselkedése. Egy kívüli szakembor most ördukesen nyilatkozik arról, hogy hogyan viselkednek az állatok idomítás közben. Legkönnyebben a majom idomítható, a mely után intelligencia tekintetében a kulya következik. Ezeknél a legtöbb esetben egyszerű rábeszéléssel is lehet eredményt elérni, míg a ragadozóknál, a melyeknek szintén nagy az intelligenciájuk, az idomításnál a félelem játssza a főszerepet. A szamár az idomításnál általában okosabb állat, mint a ló, a melynek viszont bámulatós az emlékezőtehetsége. Hasonlóképen a kecskének és a fókáknak is van jó emlékezőtehetsége. A papagály a madarak majorn, megtanul beszélni, hívásra jelentkezik és általában a legintelligensebb az összes madarak között. A libáknak, a melyeket most gyakran idomítanak, szintén jó emlékezőtehetségük van. A galamboknak is van jó emlékezőtehetségük, de képtelenek a fogalmakat asszociálni. A ragadozómadarakat csak megfélemlítéssel lehet idomítani. Az ósztónt használja fel az idomító a sertésnél. A hullőkro zonével lehet batást gyakorolni és akkor nagyon szivesen engedelmesséknak. Az idomíthatóság, úgy látszik, átöröklődik. Legalább idomított szülőktől származó állatoknak igen könnyű a felfogásuk.

A betörők mozija. Ravasz betörést követtek el a napokban rendőri asszisztenciával Londonnak egyik vagyosabb elemek által lakott városrészében. Három betörő jelent meg az egyik lefüggönyözött félemlati lakás előtt, melynek gazdái valahol a tenger mellett nyaraltak. A betörők közül kettő annak rendje és módja szerint fölszifette az ablakokat, bomászott a szobába s szépen batyuba költe az értékesebb holmit az utczára eresztette le kötélre a tárgyukat, a miket végül hatalmas urotnobil mélyében rejtettek el. A harmadik betörő ezalatt valami bizonytalan kinézésű fekete-szekerényen forgatott egy fogantyút, olyan mozdulatokkal, mintha mozifelvételt készítené. A juvamunka közben ócs fütty hangzott el s megjelent két londoni rendőr, revolverrel a kezében. A rendőrök elkiáltották a szokásos szavakat: — Hands up! (Föl a kezeket), a betörők azonban kedélyesen nevetni kezdtek s megkérték szépen a konstabliereket, hogy ne zavarják őket a munkájokban. «A Nyugati Mozi-társaságo emberei vagyunk, mondották, mozifelvételt csinálunk. Aztán pótlólug arra kérték a rendőröket, hogy álljanak kissé távolabb a fotografus-masina mellől, nehogy elromoljék a drága film. A rendőrök megtették ezt a csekélységet s jó tíz perczig élvezettel nézték, hogy miképen fosztják ki a betörők az egész lakást. Aztán pedig nevetve és parolázva a betörőkkel odóbb sétáltak. Másnap perczre nem nevettek, a mikor kisélt, hogy az ő asszisztenciájuk mellett fosztotta ki három ravasz betörő egy nyaraló házaspár lakását.

A telefon város. A stockholmi telefontársaságot július 1-én kiadott statisztikája szerint Stockholmban 76.848 készülék van működésben, vagyis a városnak négy lakójára egy telefon jut. Newyorkban 17-re jut egy. Londonban 20-ra, Berlinben 21-re, Párisban 36-ra, Krisztániában hatra, Koppenbágában nyolczra. A skandináv államokban a telefon rendkívüli elterjedésének az a főoka, hogy a magántársaságok kogyetlenül konkurálnak egymással és az állami telefontal. A stockholmi általános telefontársaságnál három tarifa van. 26-48-70 korona egy esztendőre. Az utolsóval használni lehet az egész hálózatot, a mi 70 kilométer kiterjedésű.

gósággal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységükért ;

Csik Miklós őrmester 14 évi,

Dudás József őrsvezető cz. őrmester 13 évi,

Imre József őrsvezető cz. őrmester 13 évi,

Bereczki István őrsvezető cz. őrmester kilencz évi,

Asztalnok Lajos őrsvezető cz. őrmester 11 évi,

Demeter Sándor csendőr cz. őrmester hat évi és

Borogyi György csendőr cz. őrmester öt évi csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan kiváló buzgósággal és lankadatlan kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért.

Előléptettek:

1912 augusztus hó 1-ével:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában :

Baricz József, Ambrus István, Ruzs Mibály, Farkas Sándor és Buzogány Pál őrsvezető cz. őrmesterek, őrmesterekké.

Febér József, Hajcsa József, Pongrácz Lajos, Ernst Ferencz, Jobi Károly, Ádám János, Deák János, Bara Ferencz, Sikes Lázár, Bodó Boldizsár, Veres József, Álgya András, Szöcs János, Stojka Demeter, Varga István, Rózsa Antal, Kis Domokos, László Elek, Boér János, Szöcs Bertalan, Korodi András, Mózs Albert, Kovács József I., Soós Péter, Pap Zsigmond, Keresó Sándor, Pál István I., Szilágyi István, Szentpéteri János, Nagy Károly, Károlyfi Ambrus, Szinyi Károly, Bálint Mibály, Máthé István és Roós Károly csendőr czimzetes őrmesterek, továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában :

Óvári Lajos és Rozsnyai János csendőr cz. őrmesterek, őrsvezető cz. őrmesterekké.

Katonai szolgálati jel:

Smaroglai Ferencz, III. számú csendőrkerületbeli őrmester 1912 július hó 22-én az I. osztályú katonai legénységi szolgálati jellel láttatott el.

Járőrvezetői jelvény:

Fekete József, Kocsis Lajos, Toma Lázár és Ungvári János, a m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök 1912 augusztus hó 18-án járőrvezetői jelvényvel láttatottak el.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában :

Kelemen Ferencz járásőrmester és Kiss Ferencz csendőr 3—3 darab, Vukovics József, Gachal Imre őrsvezető czimzetes őrmesterek és Néveri Sándor csendőr czimzetes őrmester 1—1 darab 10 koronás arany lovaglasi jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

Svraka Mátyás, III. számú csendőrkerületbeli csendőr-családi nevét, az 1912 évi 103.473/VI-a számú belügyminiszteri engedély alapján «Nagy»-ra ;

Rádu, helyesen Ciatari Tivadar, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr pedig családi nevét, az 1912. évi 76.346/VI-a számú belügyminiszteri engedély alapján. «Rádai»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában :

Stagl Miklós hadnagy Zámhorszky Etel Margit urhölgy-gyel, 1912 július hó 15-én Bártfán ;

Kuhn Ottó főhadnagy-számvivő Markó Erzsébet urhölgy-gyel, 1912 július hó 25-én Kassán ;

Péter Péter őrsvezető czimzetes őrmester, Jankovich Emmával, 1912 április hó 20-án, Kiszöbenben ;

Lytak Mibály csendőr czimzetes őrmester Tóth Erzsébettel, 1912 július hó 28-án, Királyhelmecezen ;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában :
Bartos Sándor csendőr cz. őrmester Rozs Lidiával, 1912 augusztus hó 3-án, Falubattyánban ; végül

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában :
Csatlós Sándor csendőr czimzetes őrmester Balázs Máriával, 1912 július hó 28-án, Naszódon.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

*Howédelmi miniszter ur önmagyméltósága által 5242/1912. sz. a.
rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelést
cikkek, nyári szürke és fehér czérnakézttyük raktárunkon a leg-
jutányosabb árbán kaphatók.*